

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-006-01/2014
P/14/051

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/051 – Wykorzystanie środków publicznych na uprawy sadownicze i jagodowe w ramach programów rolnośrodowiskowych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Ewa Róg, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90541 z dnia 22.04.2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1 – 2)
Jednostka kontrolowana	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ¹ Biuro Powiatowe w Szczecinku, 78-400 Szczecinek, ul. Limanowskiego 8.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Podpora, Kierownik Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Szczecinku. (dowód: akta kontroli str. 3 – 4)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli² ocenia pozytywnie³ działalność Biura Powiatowego ARiMR w Szczecinku⁴ w obszarze wdrażania programów rolnośrodowiskowych w zakresie upraw sadowniczych i jagodowych w latach 2010-2014 (do 30.06).

Ocenę powyższą uzasadniają :

- właściwe przygotowanie organizacyjne i kadrowe Biura Powiatowego do realizacji zadań objętych kontrolą,
- prowadzenie postępowań w sprawach płatności dotyczących wariantów sadowniczych i jagodowych, w sposób odpowiadający określonym w tym zakresie procedurom oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- stosowanie procedur zapobiegających konfliktowi interesów.

Uzasadnienie oceny ogólnej

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wdrażanie programów rolnośrodowiskowych w zakresie upraw sadowniczych i jagodowych.

1.1. Przygotowanie organizacyjne i techniczne do realizacji zadań w zakresie upraw sadowniczych i jagodowych.

Opis stanu faktycznego

Według wprowadzonego zarządzeniem Nr 74/2009 Prezesa ARiMR z 24 czerwca 2009 r. Regulaminu Organizacyjnego Agencji, do zadań Biur Powiatowych określonych w § 40 niniejszego Regulaminu, należało w szczególności:

- 1) prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem pomocy finansowej w zakresie:
 - a/ płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego,
 - b/ Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004 – 2006,
 - c/ Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.
- 2) prowadzenie spraw związanych z ewidencją producentów.

¹ Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, dalej ARiMR lub Agencja.

² Zwana dalej NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dalej Biuro Powiatowe.

W ramach ww. czynności pracownicy Biura Powiatowego między innymi:

- autoryzowali płatność i wystawiali dokumenty płatnicze,
- udzielali informacji w zakresie działalności ARiMR,
- przygotowywali raporty na potrzeby monitoringu rzeczowego i sprawozdawczości w zakresie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz pozostałych realizowanych płatności i współpracowali w tym zakresie z Zachodniopomorskim Oddziałem Regionalnym ARiMR⁵ w Szczecinie,
- rozpatrywali informacje o nieprawidłowościach i przekazywali te informacje do Biura Kontroli Wewnętrznej OR ARiMR, a w razie potrzeby przygotowywali zawiadomienia do organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub wykroczenia.

(dowód: akta kontroli str. 5 - 16)

W strukturze Biura Powiatowego wydzielono:

- Wydział Działów Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich,
- samodzielne stanowisko pracy ds. rejestracji zwierząt,
- samodzielne stanowisko pracy ds. archiwizacji,
- samodzielne stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych.

(dowód: akta kontroli str. 17 - 28)

Sprawy związane z realizacją programów rolnośrodowiskowych, w tym płatności dotyczących wariantów sadowniczych, w Biurze Powiatowym prowadzone były w Wydziale Działów Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich. Na podstawie zakresów czynności (ostatnia zmiana zakresów czynności przyjęta przez pracowników 13.02.2014 r.) ustalono, że sprawy związane z wdrażaniem programów rolnośrodowiskowych, w tym w zakresie upraw sadowniczych i jagodowych, a w szczególności zadania dotyczące przyjmowania wniosków o płatność, ich weryfikacja, kontrola zgodności i kompletności, rejestracja składanych wniosków w systemie informatycznym, wypełnianie kart weryfikacji wniosku, prowadzenie i przechowywanie teczek aktowych prowadzonych spraw, uruchamianie procesu naliczania kwot należnych wnioskodawcom, przygotowywanie i sporządzanie decyzji o przyznaniu płatności, rejestracja decyzji w systemie informatycznym, obsługa postępowań z zakresu ustalania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków finansowych, sporządzanie raportów i prowadzenie monitoringu w zakresie spraw o ustaleniu płatności, rozpatrywanie informacji o nieprawidłowościach i przekazywanie danych do Biura Kontroli Wewnętrznej OR AR i MR, prowadzenie procesu odzyskiwania należności i wierzytelności ARiMR w zakresie zadań przewidzianych dla Biura Powiatowego, należały do obowiązków 6 pracowników zatrudnionych na stanowiskach:

- głównego specjalisty (1 osoba),
- starszego specjalisty (2 osoby),
- specjalisty (1 osoba),
- starszego inspektora (2 osoby).

(dowód: akta kontroli str. 30 – 68)

Obsługa wniosków o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych obejmujących warianty sadownicze w ramach programu rolnośrodowiskowego PROW 2007 – 2013 prowadzona była w Biurze Powiatowym w oparciu o książki procedur KP-611-110-ARiMR - na lata 2010-2014, z zastosowaniem obowiązującego w Agencji systemu informatycznego PROW. Do odwołań od wydanych decyzji stosowana była obowiązująca w ARiMR książka procedur KP-611-14-ARiMR.

(dowód: akta kontroli str. 106 - 108)

⁵ Zachodniopomorski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, *dalej OR ARiMR*

Pracownicy prowadzący sprawy związane z obsługą wniosków w sprawie płatności dla upraw sadowniczych i jagodowych oraz sporządzający decyzje w tym zakresie, posiadali stosowne wykształcenie zawodowe, odpowiadające realizowanym obowiązkom, a w okresie zatrudnienia podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach zawodowych, kursach i seminariach związanych z wykonywanymi zadaniami. W latach 2010 – 2014 wszyscy pracownicy Wydziału Działów Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich, corocznie odbywali i ukończyli szkolenia z programu „Płatności rolnośrodowiskowe”. Odbyte szkolenia kończyły się egzaminem. Szkolenia takie wraz z zaliczonymi egzaminami końcowymi ukończyli także kierownik i z-ca kierownika Biura Powiatowego.

(dowód: akta kontroli str. 69 - 77)

1.2. Postępowania w sprawach płatności dotyczących wariantów sadowniczych i jagodowych.

W latach 2010-2014 w Biurze Powiatowym przyjęto łącznie 2.929 wniosków o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych, w tym:

- w 2010 r. – 495 wniosków,
- w 2011 r. – 559 wniosków,
- w 2012 r. – 618 wniosków,
- w 2013 r. – 644 wniosków,
- w 2014 r. (do 15.05.) – 613 wniosków.

Na 2.929 wniosków, 314 wniosków złożonych w latach 2010 – 2013 dotyczyło wariantów sadowniczych i jagodowych. W 2014 r. (do 15.05.) złożono 613 wniosków o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych, w tym 85 wniosków dotyczyło wariantów sadowniczych.

Spośród 2.929 wniosków, 255 dotyczyło programu PROW 2004 – 2006, a wnioski te złożone zostały w latach 2010-2011 odpowiednio: - 168 w 2010 r. i 87 w 2011 r. Wnioski te nie dotyczyły wariantów sadowniczych i jagodowych.

(dowód: akta kontroli str. 78 – 85)

Obsługa wniosków o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej w zakresie działania o kodzie 214 pn. „Program rolnośrodowiskowy” w ramach PROW 2007 – 2013, realizowana była w oparciu o książki procedur (KP-611-11-ARiMR), zawierające wykazy danych podlegających badaniu w poszczególnych latach. Kontrolę administracyjną przeprowadzano w stosunku do wszystkich złożonych wniosków. Jak wyjaśnił Adam Podpora Kierownik Biura Powiatowego: „...Kontrola administracyjna składa się z kontroli prostej i kontroli krzyżowej. W kontroli prostej system sprawdza m.in.: datę złożenia wniosku i czy wniosek został złożony w terminie, datę złożenia zmian do wniosku, czy dane osobowe rolnika oraz nr identyfikacyjny są zgodne z danymi w systemie ewidencji producentów rolnych, dane dotyczące wnioskowanych działek ewidencyjnych z danymi referencyjnymi w systemie LPIS (...), prawidłowość łączenia między sobą pakietów rolnośrodowiskowych, czy zobowiązania wieloletnie w ramach programu rolnośrodowiskowego są kontynuowane, w przypadku wniosków kontynuacyjnych, czy na działkach zadeklarowanych w ramach wariantów 2.9. – 2.12 w roku poprzednim był deklarowany tożsamy wariant z taką samą rośliną (...).

(dowód: akta kontroli str. 106 - 107)

Na podstawie danych zawartych w „Raportach z kontroli administracyjnej sprawy rolnośrodowiskowej” ustalono, że w wyniku przeprowadzanych kontroli stwierdzano między innymi następujące rodzaje błędów w składanych wnioskach:

- rozbieżności w powierzchniach działek, które opisywano - „udowodniona powierzchnia działki rolnej jest większa od powierzchni deklarowanej”,
- brak dołączonego załącznika: „Oświadczenie rolnika, że uprawiane drzewa i winorośl nie są uprawiane na gruntach, na których nie powinno się ich uprawiać ze względu na istniejący na tych gruntach system melioracji”
- brak oświadczenia że „powierzchnia realizacji Pakietu 2 – Rolnictwo ekologiczne, wskazuje na możliwość zastosowania uśrednionej stawki podczas naliczania, wynikającej z regresywności”.

(dowód: akta kontroli str. 262, 283, 383 – 395)

W sprawie kontroli krzyżowych prowadzonych przez Biuro Powiatowe, Kierownik wyjaśnił, że: „W systemie informatycznym PROW wykonywane są dwa rodzaje kontroli krzyżowej, tj. wykluczenia uczestnictwa oraz kontrola przekroczenia powierzchni działki, podczas której system sygnalizuje błąd, gdy powierzchnia działek zadeklarowanych w różnych wnioskach pomocowych na tej samej działce ewidencyjnej przekracza powierzchnię PEG (powierzchnia ewidencyjno-gospodarcza). W kontroli tej system sprawdza dane wprowadzone na podstawie wniosku i deklaracji pakietów, załączników, korekty i zmiany z danymi złożonymi przez tego samego wnioskodawcę w ramach innych płatności WPR oraz przez inne podmioty w celu wykrycia ewentualnego nakładania się danych z tych dokumentów.”

(dowód: akta kontroli str. 107 - 108)

Prawidłowość weryfikacji składanych w Biurze Powiatowym wniosków o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych dotyczących wariantów sadowniczych i jagodowych w zakresie ich kompletności, terminowości składania, zgodności z obowiązującym wzorem oraz spełnienia przez wnioskodawcę wstępnych warunków upoważniających do ubiegania się o płatność rolnośrodowiskową oceniono na podstawie losowo wybranych 24 wniosków.

Wszystkie objęte kontrolą wnioski sporządzone zostały na obowiązujących formularzach, zawierały wymagane informacje o wnioskodawcy wraz z numerami Regon, Pesel lub NIP, nr ewidencyjny producenta, oświadczenia o sposobie wykorzystywania działek rolnych, oświadczenie o powierzchni działek ewidencyjnych, deklarację pakietów wraz z określeniem powierzchni na jakich będą realizowane, charakterystykę gospodarstwa rolnego oraz inne deklaracje i dane odpowiadające wymogom określonym w § 17 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 26 lutego 2009 r.⁶ oraz § 23 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 13 marca 2013 r.⁷ Pracownicy przyjmujący wniosek i wprowadzający dane do systemu informatycznego kontrolowali zgodność danych z wniosku z danymi uzyskanymi z jednostek certyfikujących. Każdy wniosek weryfikowany był przez zespół pracowników: przyjmującego wniosek i wprowadzającego dane z wniosku do systemu informatycznego, pracownika kontrolującego zgodność danych z wniosku z danymi w systemie i danymi z jednostek certyfikujących oraz pracownika dokonującego zatwierdzenia po kontroli administracyjnej. Na każdym wniosku znajdowały się daty i podpisy osób weryfikujących.

(dowód: akta kontroli str. 111 - 113)

⁶ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz.U. Nr 33, poz. 262 ze zm.) - dalej rozporządzenie z 26.02.2009 r. w sprawie pomocy finansowej – uchylone z dniem 15 marca 2013 r.

⁷ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego programem Rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007–2013 (Dz.U. z 2013 r., poz. 361 ze zm.). - dalej rozporządzenie z 13.03.2013 r. w sprawie pomocy finansowej.

Obowiązujący w ARiMR system informatyczny, na każdym etapie realizacji zadań w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy”, objętego PROW na lata 2007-2013, generował tzw. *Karty weryfikacji wniosku*. Karty te zawierały dane w zakresie: informacje o producencie, informacje o terminie przyjęcia wniosku, jego kompletności, kontroli administracyjnej, zgodności danych z informacjami z jednostek certyfikujących, informacje o weryfikacji po kontroli na miejscu, informacje o operatorach wprowadzających i weryfikujących dane, informacje o terminie wydania decyzji w sprawie przyznania płatności wraz z danymi dotyczącymi ewentualnych odwołań, korespondencji w sprawie itp. Elementem końcowym karty była „*Checklista sprawy PROW*”, opisująca realizację zadania.

(dowód: akta kontroli str. 114 - 143)

W latach 2010- 2013 Biuro Powiatowe wydało łącznie 2.316 decyzji o przyznaniu płatności rolnośrodowiskowych, z tego:

rok	ogólna ilość decyzji	w tym: decyzji dotyczących wariantów sadowniczych i jagodowych
2010	495	37
2011	559	72
2012	618	103
2013	644	102

Spośród ww. decyzji, 255 dotyczyło programu PROW 2004 – 2006, a 2.061 decyzji wydanych zostało w związku z realizacją programu PROW 2007 – 2013. Decyzje dotyczące wariantów sadowniczych i jagodowych stanowiły 13,6% wszystkich decyzji rolnośrodowiskowych wydanych w latach 2010-2013 i było ich łącznie 314. Wydane decyzje dotyczyły przyznania płatności w zakresie upraw sadowniczych i jagodowych - pakiet 2, wariant 2.9 i 2.10 w związku z realizacją programu PROW 2007 – 2013. W omawianym okresie nie wydawano decyzji dla pakietu 2, wariant 2.11. i 2.12.

Spośród wydanych w latach 2010 – 2013 ogółem 314 decyzji o przyznaniu płatności rolnośrodowiskowych dotyczących upraw sadowniczych i jagodowych (wariant 2.9. i 2.10.), 24 decyzje (7,6% ogółu) wydane zostały nieterminowo, co stanowiło naruszenie zapisów rozporządzeń w sprawie pomocy finansowej w tym: § 21 ust. 2 rozporządzenia z 26.02.2009 r. oraz § 26 ust. 2 rozporządzenia z 13.03.2013 r.

W poszczególnych latach kampanii PROW 2007-2013 nieterminowo wydano:

- w 2010 r. - 12 decyzji,
- w 2011 r. - 8 decyzji,
- w 2012 r. - 4 decyzje,
- w 2013 r. - 0 decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 89)

Kierownik Biura Powiatowego wyjaśnił, że: „*głównym powodem wydania decyzji o przyznaniu płatności środowiskowej dla pakietu upraw sadowniczych i jagodowych po terminie był brak zakończenia wszystkich kontroli umożliwiających uruchomienie procesu naliczania płatności, a w szczególności brak raportu z kontroli na miejscu. Inne powody to oczekiwanie na dane/zmianę danych z Jednostek Certyfikujących lub skomplikowany charakter sprawy, wymagający dodatkowych wyjaśnień. Na opóźnienie w wydawaniu decyzji miały również wpływ błędne dane przekazane przez Jednostki Certyfikujące, tj. błędny nr producenta, błędna powierzchnia pakietu/wariantu, błędne dane rolnika, które uniemożliwiały wydanie decyzji do czasu przekazania korekty wykazu przez Jednostkę Certyfikującą.(...) O każdym przypadku niezakończonych w terminie sprawy, zgodnie z art. 36 § 1 Kpa oraz § 26*

Uwagi dotyczące
badanej działalności

ust. 3 rozporządzenia w sprawie pomocy finansowej, zawiadamiano na piśmie rolnika, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin jej załatwienia.

(dowód: akta kontroli str. 87)

W sprawie czynności podejmowanych w sytuacji zagrożenia niedochowania terminu wydania decyzji, Kierownik Biura wyjaśnił, że: „w przypadku oczekiwania na przekazanie dokumentów powstających poza biurem (protokoły z kontroli na miejscu), które będą wykorzystane jako dowody w postępowaniu administracyjnym, wysyłane są pisma ponaglące do Kierownika Biura Kontroli na Miejscu oraz do Z-cy Dyrektora ZOR z prośbą o jak najszybsze przesłanie ww. dokumentów, co pozwoli na zakończenie obsługi i wydanie rozstrzygnięcia w sprawie.”

(dowód: akta kontroli str. 396)

Kontrolą objęto 20 losowo wybranych decyzji o przyznaniu płatności rolnośrodowiskowej, w tym 10 decyzji dotyczących przystąpienia do realizacji wariantów sadowniczych, z czego 4 decyzje (tj. 20% badanych) dotyczyły wniosków wytypowanych do kontroli na miejscu. Jak wyjaśnił Kierownik Biura w trakcie kontroli prowadzonych przez inspektorów Biura Kontroli ARiMR „... sprawdzane jest faktyczne użytkowanie gruntu. Inspektorzy w trakcie kontroli sprawdzają czy rolnik przestrzega zasad dobrej kultury rolnej jak również czy posiada i prowadzi odpowiednią dokumentację potwierdzającą realizację wymogów wynikających z rozporządzenia (...).

(dowód: akta kontroli str. 107- 108)

Wszystkie objęte kontrolą decyzje (20) zostały zarejestrowane w systemie informatycznym ARiMR i wypełniały postanowienia Kpa, w szczególności wypełniały zapisy art. 107 ustawy, tj. zawierały: oznaczenie organu wydającego, datę wydania, oznaczenie stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o trybie odwołania, podpis i pieczęć osoby uprawnionej do wydania decyzji. Naliczone w decyzjach kwoty świadczeń z tytułu płatności rolnośrodowiskowych ustalone zostały w sposób prawidłowy, z zastosowaniem stawek określonych w załączniku Nr 5 do rozporządzenia z dnia 26.02.2009 r. w sprawie pomocy finansowej. Analiza dokumentacji zgromadzonej w związku z wydawanymi decyzjami o przyznaniu płatności rolnośrodowiskowych wykazała, że decyzje wydawane były po spełnieniu przez wnioskodawców wszystkich wymagań wynikających z obowiązujących w Agencji procedur obsługi wniosków o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych, obejmujących warianty sadownicze w ramach programu PROW 2007 – 2013 oraz po przeprowadzonych kontrolach.

W grupie badanych 20 decyzji w sprawie przyznania płatności rolnośrodowiskowych nie było decyzji wydanych z opóźnieniem.

Analiza 20 składanych wniosków i wydanych 20 decyzji o przyznaniu płatności rolnośrodowiskowej wykazała, że okres między złożeniem wniosku, a wydaniem decyzji wynosił od 182 dni do 288 dni. Przeciętnie okres ten wyniósł 201 dni.

(dowód: akta kontroli str. 145 - 147)

1.3. Odwołania od decyzji kierownika Biura Powiatowego.

Odwołania od decyzji w sprawie przyznania płatności rolnośrodowiskowej rejestrowane były w Biurze Powiatowym w tzw. *kontrolce wpływów korespondencji*. Jak wyjaśnił Kierownik Biura: „Od 4 lutego 2014 r. obieg korespondencji ewidencjonowany jest w Rejestrze Elektronicznym Dokumentów (RED), w którym m.in. rejestrowany jest obieg korespondencji związany z odwołaniami od decyzji

wydawanych przez Kierownika Biura Powiatowego ARiMR. Wcześniej, wpływające odwołania zgodnie z obowiązującą instrukcją kancelaryjną rejestrowane były w kontrolce wpływów korespondencji, w której pracownik merytorycznie odpowiedzialny kwitował jej odbiór. Fakt wysłania odwołania wraz z kompletem dokumentacji do organu II instancji (Dyrektora OR) był rejestrowany w kontrolce wysyłanej korespondencji. Dodatkowo w kontrolowanym okresie Biuro prowadziło nadal ewidencję odwołań w formie elektronicznej.”

(dowód: akta kontroli str. 396 - 397)

W latach 2010 – 2014 (do 31.05) do Biura Powiatowego wpłynęło łącznie 48 odwołań od decyzji o przyznaniu płatności rolnośrodowiskowych. Spośród 48 złożonych odwołań, 19 dotyczyło upraw sadowniczych i jagodowych, z których w roku 2011 wpłynęło 6 odwołań, w 2012 r. – 2, w 2013 r. – 3 oraz 8 odwołań w 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 85 – 86, 90 – 93)

Wnoszone do Biura Powiatowego odwołania, po skompletowaniu dokumentacji dotyczącej danej sprawy przekazywane były do OR ARiMR. Termin przekazania poszczególnych spraw wynosił od 1 do 7 dni, średnio 3,5 dnia, licząc od daty złożenia wniosku w Biurze Powiatowym, tj. stosownie do przepisu art. 133 Kpa. W wyniku prowadzonych 19 postępowań odwoławczych, 8 decyzji utrzymanych zostało w mocy, a 7 decyzji uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia. Do czasu zakończenia kontroli, 3 postępowania odwoławcze nie zostały zakończone (wniesione w marcu i kwietniu 2014 r.), a w 1 przypadku odwołanie zostało wycofane przez rolnika.

(dowód: akta kontroli str. 90 – 93)

1.4. Audyt i kontrola wewnętrzna.

W badanym okresie Biuro Powiatowe nie było objęte kontrolą ani audytem wewnętrznym w zakresie realizacji wariantów sadowniczych. Jak wyjaśnił Zastępca Kierownika Biura Powiatowego Marek Wiatrowski: „Zachodniopomorski Oddział Regionalny ARiMR przeprowadził szereg kontroli obejmujących swoim zakresem również realizację programów rolnośrodowiskowych. Biuro było kontrolowane i wizytowane w wymienionych terminach:

- 07-08.10.2010 r. – wizytacja dotycząca płatności bezpośrednich Ewidencja Producentów (EP) oraz PROW,
- 09-10.08.2011 r. – wizytacja dot. realizacji zadań w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, EP oraz PROW,
- 26-27.09.2012 r. – wizytacja w zakresie realizacji płatności bezpośrednich, ONW, programu rolnośrodowiskowego, zalesiania gruntów rolnych i innych niż rolne, korzystania z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów w ramach PROW, ewidencji producentów oraz przekazania gospodarstwa,
- 17-18.03.2014 r. – wizytacja w zakresie realizacji zadań w ramach systemów wsparcia bezpośredniego PROW oraz EP.”

(dowód: akta kontroli str. 148 – 149)

W protokołach z ww. wizytacji w zakresie wspierania przedsięwzięć rolnośrodowiskowych, kontrolujący nie dopatryli się uchybień. Ustalenia wizytacji w tym obszarze określono jako „bez uwag”.

(dowód: akta kontroli str. 150 - 167)

1.5. Procedury zapobiegające konfliktowi interesów.

W latach 2010-2014 Kierownik Biura Powiatowego działając na podstawie art. 24 § 1 pkt 1 Kpa, dokonał wyłączenia 2 pracowników Biura Powiatowego z obsługi spraw osób, co do których pracownicy ci pozostawali w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy mógł mieć wpływ na ich prawa lub obowiązki. Pracownicy, o których mowa byli wyłączeni z obsługi osób bliskich w każdym roku, począwszy od roku 2010, a wyłączenia były dokonywane na ich pisemne wnioski. W sprawie wyłączenia pracownika z obsługi danej sprawy każdorazowo wydawane były postanowienia na piśmie, doręczane pracownikowi za pisemnym potwierdzeniem.

(dowód: akta kontroli str. 168 - 194)

1.6. Skargi w sprawie realizacji wariantów sadowniczych.

Biuro Powiatowe nie prowadzi odrębnego rejestru dotyczącego skarg i wniosków, a otrzymana korespondencja rejestrowana jest w *Dzienniku korespondencji*.

Jak wyjaśnił Z-ca Kierownika Biura, w latach 2010-2014 do Biura nie wpłynęły żadne skargi dotyczące realizacji wariantów sadowniczych. Stwierdził, że: „W roku 2013 otrzymaliśmy 4 doniesienia o nieprawidłowościach w gospodarstwach realizujących pakiety sadownicze, z tego 2 anonimowe. We wszystkich przypadkach wystąpiliśmy o przeprowadzenie kontroli na miejscu. W jednym przypadku potwierdzono nieprawidłowości, co skutkowało odmową płatności. W 2014 r. wpłynął jeden anonimowy donos. Wystąpiliśmy z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli na miejscu.”

(dowód: akta kontroli str. 148 - 149)

Spośród 4 spraw, w związku z którymi skierowane zostały do Biura Powiatowego informacje o zaistniałych nieprawidłowościach, 3 dotyczyły realizacji upraw sadowniczych i jagodowych. Przedmiotem skierowanych pism były:

- brak dbałości o kulturę rolną i środowisko naturalne przy jednoczesnym pobieraniu przez rolnika dopłat do prowadzonych upraw (2 pisma, gmina Barwice),
- brak nasadzeń na działkach zgłoszonych do upraw ekologicznych u dwóch beneficjentów pobierających dopłaty (1 pismo, gmina Grzmiąca),
- odszkodowania od Koła Łowieckiego „Szarak” w Połczynie Zdroju, z tytułu zniszczeń upraw ekologicznych poczynionych przez zwierzynę (1 pismo, gmina Barwice).

W każdym z przypadków Biuro powiadamiało o zaistniałej sytuacji OR ARiMR w Szczecinie, przesyłając pełną dokumentację sprawy wraz z posiadanymi danymi o rolniku, którego dotyczyły przedmiotowe informacje. O sposobie załatwienia sprawy informowano nadawców (skarżących).

(dowód: akta kontroli str. 195 - 216)

Ocena

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przyznawanie w latach 2010-2014 (do 31.05) przez Biuro Powiatowe płatności rolnośrodowiskowych w zakresie upraw sadowniczych i jagodowych.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸ nie formułuje wniosków pokontrolnych.

Wnioski pokontrolne

⁸ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm. dalej *ustawa o NIK*

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Kierownika Biura Powiatowego ARiMR w Szczecinku, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 30 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Szczecin, dnialipca 2014 r.

Kontroler
Ewa Róg
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury NIK w Szczecinie

.....

.....